
MONOGRAFIE PRAWNICZE

ŚRODKI KARNE, PRZEPADEK
I ŚRODKI KOMPENSACYJNE
W ZNOWELIZOWANYM
KODEKSIE KARNYM

PAWEŁ DANILUK (red.)

Wydawnictwo C.H.Beck

MONOGRAFIE PRAWNICZE

PAWEŁ DANILUK (red.) • ŚRODKI KARNE, PRZEPADEK I ŚRODKI
KOMPENSACYJNE W ZNOWELIZOWANYM KODEKSIE KARNYM

Polecamy nasze publikacje w serii Monografie Prawnicze:

prof. dr hab. *Emil Pływaczewski, Emilia Jurgielewicz-Delegacz,
Diana Dajnowicz-Piesiecka*

**WSPÓŁCZESNA PRZESTĘPCZOŚĆ I PATOLOGIE SPOŁECZNE
Z PERSPEKTYWY INTERDYSCYPLINARNYCH BADAŃ
KRYMINOLOGICZNYCH (zapowiedź)**

red. dr *Paweł Czarnecki*

**POSTĘPOWANIE KARNE A INNE POSTĘPOWANIA
REPRESYJNE**

prof. UZ dr hab. *Hanna Paluszkiewicz*

**STUDIA Z ZAKRESU PROBLEMATYKI INTERTEMPORALNEJ
W PRAWIE KARNYM PROCESOWYM**

dr *Iwona Sepioto-Jankowska*

**OPTIMALNY MODEL ODPOWIEDZIALNOŚCI PRAWNEJ
ZA CZYNY KARNE SKARBOWE**

prof. dr hab. *Teresa Gardocka, dr Dariusz Jagiełło, Piotr Herbowski*

ZAMĘT W WYMIARZE SPRAWIEDLIWOŚCI KARNEJ

Legalis
System Informacji Prawnej

www.ksiegarnia.beck.pl

[Kup książkę](#)

ŚRODKI KARNE, PRZEPADEK I ŚRODKI KOMPENSACYJNE W ZNOWELIZOWANYM KODEKSIE KARNYM

Redaktor

dr hab. Paweł Daniluk, prof. INP PAN

Autorzy:

dr hab. Magdalena Budyn-Kulik; dr hab. Paweł Daniluk,
prof. INP PAN; dr Piotr Gensikowski; dr hab. Radosław
Giętkowski, prof. UG; dr hab. Marek Kulik; dr Michał Leciak;
dr Katarzyna Łucarz; dr Joanna Mierzwińska-Lorencka

WYDAWNICTWO C.H.BECK
WARSZAWA 2017

[Kup książkę](#)

Redakcja: Emilia Rucińska-Sech

Recenzja naukowa:

dr hab. Jolanta Jakubowska-Hara, prof. INP PAN

dr hab. Janusz Bojarski

© **Wydawnictwo C.H.Beck 2017**

Wydawnictwo C.H.Beck Sp. z o.o.
ul. Bonifraterska 17, 00-203 Warszawa

Skład i łamanie: Wydawnictwo C.H.Beck

Druk i oprawa: Elpil, Siedlce

ISBN 978-83-255-9190-8

ISBN e-book 978-83-255-9191-5

[Kup książkę](#)

Spis treści

Autorzy	IX
Wykaz skrótów	XI
Bibliografia	XV
Wstęp	XXXVII

Część I. Środki karne

Rozdział I. Pozbawienie praw publicznych (<i>dr hab. Magdalena Budyn-Kulik</i>)	3
§ 1. Uwagi wprowadzające	3
§ 2. Charakter prawny i funkcje	5
§ 3. Przesłanki orzekania	10
§ 4. Zakres	31
I. Podmiotowy	31
II. Przedmiotowy	31
III. Temporalny	45
§ 5. Pozostałe zagadnienia	49
Rozdział II. Zakaz zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej (<i>dr Piotr Gensikowski</i>)	53
§ 1. Uwagi wprowadzające	53
§ 2. Charakter prawny i funkcje	54
§ 3. Przesłanki orzekania	57
§ 4. Zakres	63
I. Podmiotowy	63
II. Przedmiotowy	64
III. Temporalny	71
§ 5. Pozostałe zagadnienia	73
Rozdział III. Zakaz prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi (<i>dr Joanna Mierzwińska-Lorencka</i>)	75
§ 1. Uwagi wprowadzające	75
§ 2. Charakter prawny i funkcje	78

§ 3. Przesłanki orzekania	82
§ 4. Zakres	92
I. Podmiotowy	92
II. Przedmiotowy	94
III. Temporalny	100
§ 5. Pozostałe zagadnienia	102
Rozdział IV. Zakaz przebywania w określonych środowiskach lub miejscach, kontaktowania się z określonymi osobami, zbliżania się do określonych osób lub opuszczania określonego miejsca pobytu bez zgody sądu (dr hab. Marek Kulik)	105
§ 1. Uwagi wprowadzające	105
§ 2. Charakter prawny i funkcje	107
§ 3. Przesłanki orzekania	109
§ 4. Zakres	129
I. Podmiotowy	129
II. Przedmiotowy	129
III. Temporalny	136
§ 5. Pozostałe zagadnienia	137
Rozdział V. Zakaz wstępu na imprezę masową (dr hab. Marek Kulik)	139
§ 1. Uwagi wprowadzające	139
§ 2. Charakter prawny i funkcje	140
§ 3. Przesłanki orzekania	142
§ 4. Zakres	153
I. Podmiotowy	153
II. Przedmiotowy	154
III. Temporalny	169
§ 5. Pozostałe zagadnienia	170
Rozdział VI. Zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych (dr hab. Magdalena Budyn-Kulik)	173
§ 1. Uwagi wprowadzające	173
§ 2. Charakter prawny i funkcje	175
§ 3. Przesłanki orzekania	177
§ 4. Zakres	186
I. Podmiotowy	186
II. Przedmiotowy	188
III. Temporalny	200
§ 5. Pozostałe zagadnienia	201
Rozdział VII. Nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (dr hab. Paweł Daniluk, prof. INP PAN)	205

§ 1. Uwagi wprowadzające	205
§ 2. Charakter prawny i funkcje	207
§ 3. Przesłanki orzekania	218
§ 4. Zakres	234
I. Podmiotowy	234
II. Przedmiotowy	235
III. Temporalny	240
§ 5. Pozostałe zagadnienia	244
Rozdział VIII. Zakaz prowadzenia pojazdów (dr Katarzyna Łucarz)	247
§ 1. Uwagi wprowadzające	247
§ 2. Charakter prawny i funkcje	249
§ 3. Przesłanki orzekania	261
§ 4. Zakres	284
I. Podmiotowy	284
II. Przedmiotowy	284
III. Temporalny	292
§ 5. Pozostałe zagadnienia	300
Rozdział IX. Świadczenie pieniężne (dr Michał Leciak)	307
§ 1. Uwagi wprowadzające	307
§ 2. Charakter prawny i funkcje	310
§ 3. Przesłanki orzekania	315
§ 4. Zakres	324
I. Podmiotowy	324
II. Przedmiotowy	324
III. Temporalny	327
§ 5. Pozostałe zagadnienia	328
Rozdział X. Podanie wyroku do publicznej wiadomości (dr Michał Leciak) .	331
§ 1. Uwagi wprowadzające	331
§ 2. Charakter prawny i funkcje	335
§ 3. Przesłanki orzekania	338
§ 4. Zakres	342
I. Podmiotowy	342
II. Przedmiotowy	342
III. Temporalny	350
§ 5. Pozostałe zagadnienia	351
Część II. Przepadek i środki kompensacyjne	
Rozdział I. Przepadek (dr Piotr Gensikowski)	359
§ 1. Uwagi wprowadzające	359

§ 2. Charakter prawny i funkcje	360
§ 3. Przesłanki orzekania	363
§ 4. Zakres	376
I. Podmiotowy	376
II. Przedmiotowy	378
III. Temporalny	387
§ 5. Pozostałe zagadnienia	389
Rozdział II. Obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia	
za doznaną krzywdę (dr hab. Radosław Giętkowski, prof. UG)	391
§ 1. Uwagi wprowadzające	391
§ 2. Charakter prawny i funkcje	393
§ 3. Przesłanki orzekania	406
§ 4. Zakres	417
I. Podmiotowy	417
II. Przedmiotowy	419
III. Temporalny	423
§ 5. Pozostałe zagadnienia	424
Rozdział III. Nawiązka (dr Piotr Gensikowski)	427
§ 1. Uwagi wprowadzające	427
§ 2. Charakter prawny i funkcje	428
§ 3. Przesłanki orzekania	435
§ 4. Zakres	447
I. Podmiotowy	447
II. Przedmiotowy	448
III. Temporalny	451
§ 5. Pozostałe zagadnienia	453

Autorzy

dr hab. Magdalena Budyn-Kulik – adiunkt w Katedrze Prawa Karnego i Kryminologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; w zakres jej naukowych zainteresowań wchodzi prawo karne (szczególnie zagadnienia związane ze stroną podmiotową), wiktymologia, kryminologia oraz psychologia sądowa; współautorka komentarzy do Kodeksu karnego i Kodeksu wykroczeń, autorka dwóch monografii, licznych artykułów i głos.

dr hab. Paweł Daniluk, prof. INP PAN – profesor nadzwyczajny w Instytucie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk; ekspert ds. legislacji w Biurze Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu; autor około 150 publikacji, w tym książki „Przestępstwa podobne w polskim prawie karnym” (Warszawa 2013), wyróżnionej w 50. konkursie „Państwa i Prawa” na najlepsze prace habilitacyjne i doktorskie z dziedziny nauk prawnych w kategorii rozpraw habilitacyjnych.

dr Piotr Gensikowski – sędzia Sądu Rejonowego w Grudziądzu; wykładowca Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury; absolwent Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, gdzie w listopadzie 2008 r. pod kierunkiem naukowym prof. dr. hab. *Andrzeja Marka* obronił pracę doktorską pt. „Odstępnie od wymierzenia kary w polskim prawie karnym”; autor kilkudziesięciu opracowań z zakresu prawa karnego, prawa wykroczeń, procesu karnego oraz postępowania w sprawach o wykroczenia.

dr hab. Radosław Giętkowski, prof. UG – profesor nadzwyczajny na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego; rzecznik dyscyplinarny i członek Konwentu Rzeczników przy Ministrze Nauki i Szkolnictwa Wyższego w kadencji 2015–2018; specjalista w zakresie prawa karnego, administracyjnego i dyscyplinarnego; autor około 70 publikacji, w tym 4 książek (m.in. „Kara ograniczenia wolności w polskim prawie karnym”, Warszawa 2007 i „Odpowiedzialność dyscyplinarna w prawie polskim”, Gdańsk 2013).

dr hab. Marek Kulik – adiunkt w Katedrze Prawa Karnego i Kryminologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie; zajmuje się prawem karnym materialnym, postępowaniem karnym, prawem wykroczeń i prawem karnym porównawczym; autor około 100 publikacji naukowych, w tym 2 monografii, artykułów i głos, współautor komentarzy do Kodeksu karnego i Kodeksu wykroczeń.

dr Michał Leciak – adiunkt w Katedrze Prawa Karnego i Polityki Kryminalnej Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu; autor około 90 publikacji z zakresu prawa karnego materialnego i procesowego, prawa wykroczeń, a także prawa sportowego (m.in. współautor Komentarza do Kodeksu karnego pod red. R.A. Stefańskiego oraz Komentarza do Kodeksu wykroczeń pod red. P. Daniluka); w 2008 r. zdał egzamin sędziowski, obecnie radca prawny.

dr Katarzyna Łucarz – adiunkt w Katedrze Prawa o Wykroczeniach, Karnego Skarbowego i Gospodarczego Uniwersytetu Wrocławskiego; autorka prac z zakresu prawa karnego materialnego oraz polityki kryminalnej; specjalizuje się m.in. w problematyce środków karnych oraz prawnokarnej i kryminologicznej problematyce narkomanii.

dr Joanna Mierzwińska-Lorencka – adiunkt w Zakładzie Prawa Karnego Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk; asystent sędziego w Izbie Karnej Sądu Najwyższego; prowadziła zajęcia z prawa karnego materialnego dla studentów oraz wykłady szkoleniowe dla aplikantów w Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury; autorka monografii, współautorka dwóch zbiorów kazusów dla aplikantów i kilkunastu publikacji z zakresu prawa karnego; główne zainteresowania badawcze koncentrują się wokół prawa karnego porównawczego, prawa karnego nieletnich oraz praw dziecka.

Wykaz skrótów

Źródła prawa

BezpImpMasU	ustawa z 20.3.2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 2139 ze zm.)
EKPCz	Europejska Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.)
HazardU	ustawa z 19.11.2009 r. o grach hazardowych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 471)
KC	ustawa z 23.4.1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 380 ze zm.)
KierujPojU	ustawa z 5.1.2011 r. o kierujących pojazdami (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 627 ze zm.)
KK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1137)
KK z 1932 r.	rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 11.7.1932 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 60, poz. 571 ze zm.)
KK z 1969 r.	ustawa z 19.4.1969 r. – Kodeks karny (Dz.U. Nr 13, poz. 94 ze zm.)
KKS	ustawa z 10.9.1999 r. – Kodeks karny skarbowy (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 186)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.4.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
KPC	ustawa z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1822 ze zm.)
KPK	ustawa z 6.6.1997 r. – Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1749 ze zm.)
KPW	ustawa z 24.8.2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1713 ze zm.)
KRO	ustawa z 25.2.1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 2082 ze zm.)
KSH	ustawa z 15.9.2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1578 ze zm.)

KW	ustawa z 20.5.1971 r. – Kodeks wykroczeń (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1094 ze zm.)
NarkU	ustawa z 29.7.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 224 ze zm.)
PPrzemRodzU	ustawa z 29.7.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 1390)
PrPras	ustawa z 26.1.1984 r. – Prawo prasowe (Dz.U. Nr 5, poz. 24 ze zm.)
PrRuchDrog	ustawa z 20.6.1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (t.j. Dz.U. z 2012 r. poz. 1137 ze zm.)
PrUSP	ustawa z 27.7.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz. 133 ze zm.)
SportU	ustawa z 25.6.2010 r. o sporcie (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 176 ze zm.)

Publikatory i czasopisma

Biul. PK	Biuletyn Prawa Karnego
CzPKiNP	Czasopismo Prawa Karnego i Nauk Penalnych
Dz.U.	Dziennik Ustaw
GSP-PO	Gdańskie Studia Prawnicze – Przegląd Orzecznictwa
IN	Ius Novum
KKSSiP	Kwartalnik Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury
KZS	Krakowskie Zeszyty Sądowe
MoP	Monitor Prawniczy
NKPK	Nowa Kodyfikacja Prawa Karnego
NP	Nowe Prawo
OSA	Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
OSNKW	Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Izba Karna i Izba Wojskowa
OSNPG	Orzecznictwo Sądu Najwyższego – Wydawnictwo Prokuratury Generalnej
OSNwSK	Orzecznictwo Sądu Najwyższego w Sprawach Karnych
OSP	Orzecznictwo Sądów Polskich (Orzecznictwo Sądów Polskich i Komisji Arbitrażowych)
Pal.	Palestra
PiP	Państwo i Prawo
PnD	Paragraf na Drodze
PP	Problemy Praworządności

Prok. i Pr.	Prokuratura i Prawo
Prok. i Pr. – wkł.	Prokuratura i Prawo – wkładka
PS	Przegląd Sądowy
RPEiS	Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny
WPP	Wojskowy Przegląd Prawniczy

Inne skróty

post.	postanowienie
SA	Sąd Apelacyjny
SN	Sąd Najwyższy
SO	Sąd Okręgowy
t.j.	tekst jednolity
TK	Trybunał Konstytucyjny
uchw.	uchwała
wyr.	wyrok

Piśmiennictwo

<i>T. Bojarski</i> , Kodeks karny, 2016 ..	<i>T. Bojarski</i> (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2016
<i>M. Filar</i> , Kodeks karny, 2012, 2014, 2016	<i>M. Filar</i> (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2012, 2014, 2016
<i>J. Giezek</i> , Kodeks karny, 2007, 2012	<i>J. Giezek</i> (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, Warszawa 2007, 2012
<i>O. Górniok i in.</i> , Kodeks karny, 2002/2003, 2005	<i>O. Górniok, S. Hoc, M. Kalitowski, S.M. Przyjemski, Z. Sienkiewicz, J. Szumski, L. Tyszkiewicz, A. Wąsek</i> , Kodeks karny. Komentarz, Gdańsk 2002/2003, 2005
<i>A. Grześkowiak, K. Wiak</i> , Kodeks karny, 2012, 2015, 2016 (Legalis)	<i>A. Grześkowiak, K. Wiak</i> (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2012, 2015, 2016 (Legalis)
<i>T. Kaczmarek</i> , System prawa karnego, t. 5, 2015	<i>T. Kaczmarek</i> (red.), System prawa karnego, t. 5 (Nauka o karze. Sądowy wymiar kary), Warszawa 2015
<i>V. Konarska-Wrzonek</i> , Kodeks karny, 2016	<i>V. Konarska-Wrzonek</i> (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2016

<i>M. Królikowski, R. Zawłocki</i> , Kodeks karny, t. II, 2010, 2011, 2015	<i>M. Królikowski, R. Zawłocki</i> (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, t. II, Warszawa 2010, 2011, 2015
<i>A. Marek</i> , Kodeks karny, 2004, 2006, 2010	<i>A. Marek</i> , Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2004, 2006, 2010
<i>M. Melezini</i> , System prawa karnego, t. 6, 2010, 2016	<i>M. Melezini</i> (red.), System prawa karnego, t. 6 (Kary i inne środki reakcji prawnokarnej), Warszawa 2010, 2016
<i>M. Mozgawa</i> , Kodeks karny, 2007, 2009, 2014, 2015	<i>M. Mozgawa</i> (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2007, 2009, 2014, 2015
<i>L.K. Paprzycki</i> , System prawa karnego, t. 7, 2012, 2015	<i>L.K. Paprzycki</i> (red.), System prawa karnego, t. 7 (Środki zabezpieczające), Warszawa 2012, 2015
<i>G. Rejman</i> , Kodeks karny, 1999 ..	<i>G. Rejman</i> (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, Warszawa 1999
<i>R.A. Stefański</i> , Kodeks karny, 2015, wyd. 2	<i>R.A. Stefański</i> (red.), Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 2015 (wyd. 2 z tego roku)
<i>A. Zoll</i> , Kodeks karny, 2007, 2012, 2016	<i>A. Zoll</i> (red.), Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz, t. I, Warszawa 2007, 2012, 2016 (od ostatniego wydania we współredakcji z <i>W. Wróblem</i>)

Bibliografia

- Andrejew I.*, Ustawowe znamiona czynu. Typizacja i kwalifikacja przestępstw, Warszawa 1978
- Andrejew I.*, Polskie prawo karne w zarysie, Warszawa 1983, 1986
- Andrejew I., Świda W., Wolter W.*, Kodeks karny z komentarzem, Warszawa 1973
- Artymiak G.*, Domniemania wprowadzone nowelą antykorupcyjną jako odstępstwo od podstawowych zasad prawa karnego – zagadnienia wybrane, [w:] *T. Bojarski, K. Nazar, A. Nowosad, K. Szwarczyk* (red.), Zmiany w polskim prawie karnym po wejściu w życie kodeksu karnego z 1997 roku, Lublin 2006
- Bafia J.*, Ochrona bezpieczeństwa ruchu lądowego, wodnego i powietrznego w projekcie kodeksu karnego i w projekcie kodeksu wykroczeń, NP 1969, Nr 2
- Bafia J., Mioduski K., Siewierski M.*, Kodeks karny. Komentarz, Warszawa 1977
- Bafia J., Mioduski K., Siewierski M.*, Kodeks karny. Komentarz, t. 1, Warszawa 1987
- Banasik K.*, Podanie wyroku do publicznej wiadomości, PiP 2010, z. 8
- Banaszak B.*, Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, Warszawa 2012
- Bauman Z.*, Etyka ponowoczesna, Warszawa 1996
- Bielasiński J.*, Kara dodatkowa zakazu wstępu na imprezy masowe, PS 2001, Nr 3
- Bieńkowska E.*, Deklaracja ONZ o podstawowych zasadach sprawiedliwości dla ofiar przestępstw i nadużyć władzy, PiP 1987, z. 6
- Bieńkowska E.*, Obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia w prawie karnym (kontrowersje i wątpliwości), PiP 2012, z. 8
- Bieńkowska E.*, W kierunku lepszej realizacji funkcji kompensacyjnej przez polskie prawo karne – propozycja zmian, [w:] *Z. Ćwiąkowski, G. Artymiak* (red.), Karno-materialne i procesowe aspekty naprawienia szkody w świetle kodyfikacji karnych z 1997 r. i propozycji ich zmian, Warszawa 2010
- Blaim J.*, Kilka uwag na tle orzecznictwa sądów I instancji w sprawach przestępstw drogowych, PP 1973, z. 4
- Błachnio-Parzych A.*, Samoistny środek karny jako instrument polityki karnej, [w:] *J. Jakubowska-Hara, J. Skupiński* (red.), Alternatywy pozbawienia wolności w polskiej polityce karnej, Warszawa 2009
- Błachut J., Gaberle A., Krajewski K.*, Kryminologia, Gdańsk 2006
- Bojarski T.*, Nowe środki karne i formy załatwiania spraw karnych. Uwagi na tle nowego prawa karnego, [w:] *T. Nowak* (red.), Nowe prawo procesowe. Zagadnienia wybrane. Księga pamiątkowa ku czci Profesora W. Daszkiewicza, Poznań 1999
- Browne K., Herbert M.*, Zapobieganie przemocy w rodzinie, Warszawa 1999

- Bryk J.*, Nawiazka – środek karny o charakterze kompensacyjnym, [w:] *S. Waltoś, B. Nita, P. Trzaska, M. Żurek* (red.), *Kompensacyjna funkcja prawa karnego. Księga poświęcona pamięci Profesora Zbigniewa Gostyńskiego*, Czołpik 2002, Nr 2
- Bubik A., Cebulski S.*, Opinia publiczna – instrument profilaktyki, *Prawo i Życie* 1971, Nr 2
- Buchała K.*, *Prawo karne materialne*, Warszawa 1983
- Buchała K.*, *Dyrektywy sądowego wymiaru kary*, Warszawa 1964
- Buchała K.*, Glosa do uchw. SN z 24.8.1972 r., VI KZP 19/72, NP 1973, Nr 4
- Buchała K.*, Glosa do wyr. SN z 3.2.1969 r., V KRN 9/69, PiP 1970, z. 5
- Buchała K.*, *Przestępstwa i wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji drogowej. Komentarz*, Bydgoszcz 1997
- Buchała K.*, *Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji drogowej*, Warszawa 1973
- Buchała K., Wolter W.*, Wykład prawa karnego na podstawie kodeksu z 1969 r. Część I. Część ogólna, z. 2, Kraków 1972
- Buchała K.*, Z zagadnień sądowego wymiaru kary za przestępstwa drogowe, NP 1968, Nr 5
- Buchała K.*, Zbiegnięcie z miejsca wypadku drogowego, Prok. i Pr. 1996, Nr 1
- Buchała K.*, System kar, środków karnych i zabezpieczających w projekcie kodeksu karnego z 1990 r., PiP 1991, z. 6
- Buchała K., Zoll A.*, *Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz*, t. I, Kraków 1998
- Budyn M.*, Motywacja zasługująca na szczególnie potępienie. Próba analizy, Prok. i Pr. 2000, Nr 9
- Budyn-Kulik M.*, *Umyślność w prawie karnym i psychologii. Teoria i praktyka sądowa*, Warszawa 2015
- Budyn-Kulik M.*, Środek karny pozbawienia praw publicznych. Analiza dogmatyczna i praktyka orzecznicza (raport Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości), *Prawo w Działaniu* 2015, Nr 23
- Budyn-Kulik M.*, Rodzaje „przemocy partnerskiej” wobec kobiety w świetle polskiego kodeksu karnego, *Annales UMCS* 2009/2010, Sectio G, vol. LVII/LVIII
- Budyn-Kulik M.*, [w:] *P. Daniluk* (red.), *Kodeks wykroczeń. Komentarz*, Warszawa 2016
- Budyn-Kulik M.*, Środek karny z art. 41 § 1a KK. Uwagi na marginesie wyroku SN z 1 października 2014 r., II KK 129/14, *Annales UMCS* 2015, Sectio G, Nr 1
- Budyn-Kulik M., Kulik M.*, [w:] *M. Królikowski, R. Zawłocki* (red.), *Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz*, t. I, Warszawa 2013
- Bułat A.*, „Klubowy zakaz stadionowy” – sankcja administracyjna czy środek penalny? Prok. i Pr. 2014, Nr 9
- Bunikowski D.*, Przepadek korzyści majątkowych pochodzących z popełnienia przestępstwa jako środek karny, Prok. i Pr. 2008, Nr 5
- Chlebowicz P.*, *Chuligaństwo stadionowe. Studium kryminologiczne*, Warszawa 2009

- Chlebowicz P.*, Międzynarodowe uregulowania tzw. przestępczości stadionowej, PiP 2009, z. 8
- Choduń A., Zieliński M.*, Aspekty językowych granic wykładni, [w:] *W. Miemieć* (red.), Stanowienie i stosowanie prawa podatkowego. Księga jubileuszowa Profesora Ryszarda Mastalskiego, Wrocław 2009
- Cieślak W.*, Wymuszenie rozbójnicze, Kraków 2000
- Cieślak W.*, Nawiazka w polskim prawie karnym, Gdańsk 2006
- Cieślak W.*, Ustawowy podział i propozycja klasyfikacji sankcji karnych określonych w kodeksie karnym, [w:] *J. Kasprzak, W. Cieślak, I. Nowicka* (red.), Meandry prawa karnego i kryminalistyki. Księga jubileuszowa prof. zw. dra hab. Stanisława Pikulskiego, Szczepiń 2015
- Cieślak W., Kanty T.*, Wybrane problemy stosowania i wykonywania nawiazki oraz świadczenia pieniężnego na cele społeczne (w świetle danych statystycznych i badań aktowych), Gdańskie Studia Prawnicze 2008, Nr 19
- Coffer C.N., Appleby M.H.*, Motywacja. Teoria i badanie, Warszawa 1982
- Cyprian T.*, Odpowiedzialność karna za wypadki drogowe, RPEiS 1961, z. 3
- Czachórski W.*, Zobowiązania. Zarys wykładu, Warszawa 1999
- Czeszejko Z.*, Kilka uwag na temat faktycznego wspólnego pożycia w prawie karnym, Pal. 1972, Nr 3
- Czichy K.*, Nawiazka orzekana zamiast obowiązku naprawienia szkody, Prok. i Pr. 2012, Nr 6
- Czyżak M.*, Odpowiedzialność za nielegalne urządzenie gier hazardowych w polskim systemie prawnym, WPP 2010, Nr 2
- Dadak W.*, Rola środka karnego zakazu prowadzenia działalności gospodarczej w zapobieganiu przestępczości, Prok. i Pr. 2010, Nr 4
- Dadak W.*, Pozbawienie prawa wykonywania zawodu jako reakcja na przestępstwo, PiP 2009, z. 11
- Daniluk P.*, Glosa do wyr. SN z 1.8.2007 r., IV KK 119/07, Pal. 2008, Nr 1–2
- Daniluk P.*, Środek karny podania wyroku do publicznej wiadomości w kodeksie karnym, [w:] *J. Jakubowska-Hara, C. Nowak, J. Skupiński* (red.), Reforma prawa karnego – propozycje i komentarze. Księga pamiątkowa Profesor Barbary Kuniciej-Michalskiej, Warszawa 2008
- Daniluk P.*, [w:] *P. Daniluk* (red.), Leksykon prawa karnego – część ogólna. 100 podstawowych pojęć, Warszawa 2011
- Daniluk P.*, Przestępstwa podobne w polskim prawie karnym, Warszawa 2013
- Daniluk P.*, Pojęcie korzyści majątkowej w prawie karnym, WPP 2014, Nr 1
- Daszkiewicz K.*, Groźba w polskim prawie karnym, Warszawa 1958
- Daszkiewicz K.*, Recenzja książki T. Hanauska: Przemoc jako forma działania przestępczego, Kraków 1966, PiP 1967, z. 1
- Daszkiewicz K.*, Przestępstwa z afektu w polskim prawie karnym, Warszawa 1982
- Daszkiewicz K.*, Przestępstwo z premedytacją, Warszawa 1968

- Daszkiewicz K.*, Przestępstwa popełnione z tych samych pobudek i przestępstwa tego samego rodzaju, NP 1962, Nr 7–8
- Daszkiewicz K.*, Motyw przestępstwa, Pal. 1961, Nr 9
- Daszkiewicz W.*, Naprawienie szkody w prawie karnym, Warszawa 1972
- Dąbrowska-Kardas M., Kardas P.*, Kryminalizacja ucieczki sprawcy wypadku drogowego z miejsca zdarzenia, Cześć II, Pal. 1996, Nr 5–6
- Dąbrowska-Kardas M., Kardas P.*, [w:] A. Zoll (red.), Kodeks karny. Część szczególna. Komentarz, t. 3, Kraków 1999
- Dąbrowski K.*, W poszukiwaniu zdrowia psychicznego, Warszawa 1996
- Dąbrowski K.*, Zdrowie psychiczne ludzi przeciętnych, wybitnych, o ukształtowanej osobowości oraz problem psychopatii, [w:] K. Dąbrowski (red.), Zdrowie psychiczne, Warszawa 1981
- Drexler Z., Kochanowski J., Rychter W., Tomczyk W.*, Kodeks drogowy. Komentarz, Warszawa 1988
- Dudka K.*, Skuteczność instrumentów ochrony praw pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym w świetle badań empirycznych, Lublin 2006
- Dudka K.*, Obowiązek naprawienia szkody tytułem środka karnego, KKSSiP, zeszyt specjalny („Ofiary przestępstw. Seminarium z okazji Dnia Ofiar Przestępstw nt. «Naprawienie szkody pokrzywdzonemu», Ministerstwo Sprawiedliwości, Warszawa, 23 lutego 2009 r.”)
- Duff R.A.*, Punishment, communication and community, Oxford 2001
- Dziedziak W.*, O prawie słusznym (perspektywa systemu prawa stanowionego), Lublin 2015
- Falandysz L.*, Wiktymologia, Warszawa 1979
- Ferenc-Szydełko E.*, Prawo prasowe. Komentarz, Warszawa 2013
- Filar M.*, Odpowiedzialność karna za naruszenia porządku towarzyszące imprezom sportowym, [w:] A.J. Szwarc (red.), Naruszenia porządku towarzyszące imprezom sportowym, Poznań 1995
- Filar M.*, „Druga” nowelizacja kodeksu karnego dotycząca tzw. przestępstw seksualnych, PiP 2006, z. 3
- Flaga-Gieruszyńska K.*, [w:] A. Zieliński (red.), Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, Warszawa 2016
- Fleszar-Szumigaj J.*, Glosa do wyr. SN z 14.9.1984 r., III KR 230/84, OSP 1986, Nr 2, poz. 34
- Franken R.E.*, Psychologia motywacji, Gdańsk 2005
- Frankowski S.*, Przestępstwa kierunkowe w teorii i praktyce, Warszawa 1970
- Gajewski M.*, Glosa do wyr. SN z 29.1.2002 r., I KZP 33/01, MoP 2003, Nr 15
- Gajewski M.*, Glosa do post. SN z 11.10.2001 r., I KZP 24/01, OSP 2002, Nr 7–8
- Gałązka M.*, Granice odpowiedzialności karnej w ustawie o bezpieczeństwie imprez masowych, PiP 2010, z. 5
- Gardocka T.*, Glosa do wyr. SN z 14.9.1984 r., III KR 230/84, OSP 1986, Nr 2
- Gardocki L.*, Prawo karne, Warszawa 2013

- Gardocki L.*, [w:] *L. Gardocki* (red.), System prawa karnego, t. 8 (Przestępstwa przeciwko państwu i dobrom zbiorowym), Warszawa 2013
- Garlicki L.*, [w:] *L. Garlicki* (red.), Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz, t. III, Warszawa 2003
- Gensikowski P.*, Charakter prawny obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę w świetle projektów nowelizacji kodeksu karnego, [w:] *D. Kala, I. Zgoliński* (red.), Reforma prawa karnego materialnego i procesowego z 2015 r. Wybrane zagadnienia, Warszawa 2015
- Gensikowski P.*, Przedawnienie orzeczenia i wykonania obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz wpływ niewykonania tego środka na zatarcie skazania – uwagi na tle projektów nowelizacji Kodeksu karnego, PS 2015, Nr 2
- Gensikowski P.*, Wybrane problemy celowości orzeczenia *ex officio* środka karnego obowiązku naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, PS 2012, Nr 10
- Gensikowski P.*, Wybrane problemy orzekania nawiązki w sprawach o występki chuli-gańskie, WPP 2010, Nr 1
- Gensikowski P.*, Aktualne problemy nawiązki jako alternatywy obowiązku naprawienia szkody (art. 46 § 2 k.k.), PS 2011, Nr 9
- Gensikowski P.*, Odstąpienie od wymierzenia kary w polskim prawie karnym, Warszawa 2011
- Gensikowski P.*, Problematyka nawiązki jako środka towarzyszącego warunkowemu umorzeniu postępowania karnego, Probacja 2012, Nr 1
- Gensikowski P.*, Wpływ niewykonania nawiązki na zatarcie skazania – uwagi na tle projektów nowelizacji kodeksu karnego, Kwartalnik Sądowy Apelacji Gdańskiej 2014, Nr IV
- Gensikowski P.*, [w:] *L.K. Paprzycki* (red.), System prawa karnego, t. 4 (Nauka o przestępstwie. Wyłączenie i ograniczenie odpowiedzialności karnej), Warszawa 2016
- Gensikowski P.*, Nawiązka na rzecz osoby najbliższej (art. 46 § 2 KK) – uwagi na tle nowelizacji Kodeksu karnego z 20.2.2015 r., [w:] *I. Sepiolo-Jankowska* (red.), Konsensualizm i kompensacja a podstawy odpowiedzialności karnej, Warszawa 2016
- Gensikowski P.*, Instytucja przewidziana w art. 62a ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii a orzeczenie przepadku, Prok. i Pr. 2013, Nr 2
- Gensikowski P.*, Warunkowe umorzenie postępowania w sprawach o przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii a orzeczenie przepadku, Iustitia 2014, Nr 4
- Gensikowski P.*, [w:] *J. Lachowski* (red.), Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, Warszawa 2016
- Gensikowski P.*, [w:] *P. Daniluk* (red.), Kodeks wykroczeń. Komentarz, Warszawa 2016
- Gierowski J.K.*, Motywacja zabójstw, [w:] Materiały z IX Krajowej Konferencji Polskiego Towarzystwa Psychologicznego „Stany afektywne w opiniodawstwie sądowo-psychiatrycznym”, Warszawa 1991